

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

OŚ PRIORYTETOWA IX. ROZWÓJ LOKALNY

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

Oś priorytetowa będzie wdrażana w formule RLKS, która daje możliwość realizacji zintegrowanych i wielosektorowych strategii rozwoju lokalnego. Realizacja RLKS może się przyczynić do realizacji różnych celów tematycznych, w zależności od zakresu poszczególnych Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR). Działania przewidziane w LSR mogą dotyczyć zakresów wszystkich Priorytetów Inwestycyjnych, muszą przyczynić się do realizacji celów szczegółowych i rezultatów w nich przewidzianych, a także wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb obszaru wskazanych w LSR. Jednocześnie projekty realizowane w ramach RLKS będą służyć osiągnięciu celów i wskaźników przyjętych w poszczególnych programach (odpowiednio RPOWP, PROW czy PO RYBY). Interwencja skorelowana będzie z uwarunkowaniami terytorialnymi i specyficznymi problemami znajdującymi potwierdzenie w odpowiednich wskaźnikach LSR. Wspólnym mianownikiem interwencji będzie stymulowanie aktywności społeczności lokalnych. Kierunki interwencji będą miały indywidualny charakter, bowiem każdorazowo zostaną określone w LSR w oparciu o zidentyfikowane na poziomie lokalnym problemy i potencjały. To także w Lokalnej Strategii Rozwoju zostaną szczegółowo określone typy operacji do realizacji z poszczególnych funduszy wraz z planowanymi do osiągnięcia rezultatami oraz środkami niezbędnymi do ich osiągnięcia. Aby zapewnić, iż stosowanie oddolnego podejścia jest skuteczne i oferuje maksimum wartości dodanej, kryteria wyboru Lokalnych Strategii Rozwoju skupiać się będą przede wszystkim na jakości proponowanej strategii i partnerstwa biorącego udział w jej budowaniu (w tym na zgodności celów i priorytetów wyznaczonych na poziomie lokalnym, tak aby były spójne z celami polityk i programów, które będą one realizować, a jednocześnie odpowiadały na lokalne potrzeby), doświadczeniu LGD i spójności obszaru objętego jej działaniem. Takie podejście ma przynieść efekty w szczególności w postaci większego upodmiotowienia lokalnych społeczności, lepszego dopasowania usług do potrzeb mieszkańców, zwiększenia zaangażowania podmiotów niepublicznych w świadczenie usług publicznych, wykorzystanie lokalnych zasobów itd. Realizacja RLKS pozwoli na wykorzystanie możliwości oferowanych przez wszystkie zaangażowane fundusze, a tym samym umożliwi opracowanie LSR w szerszym zakresie obejmujących wszystkie zdiagnozowane na obszarze jej realizacji potrzeby i grupy docelowe.

Realizacja priorytetu będzie wzmocniała realizację celu postawionego w Osi VIII (PI 9d) w Działaniu 8.6 *Inwestycje na rzecz rozwoju lokalnego*, a wspólnym efektem skoordynowanych działań z obu funduszy: EFS i EFRR będzie integracja lokalnych społeczności, w tym osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, redukcja ubóstwa i dysproporcji w dostępie do usług publicznych i zatrudnienia, a tym samym rozwój społeczno-gospodarczy regionu.

Głównym wyzwaniem jest aktywizacja społeczności lokalnych do podejmowania działań sprzyjających rewitalizacji społecznej i kształtowaniu kapitału społecznego oraz odbudowywanie i wzmocnianie więzi społecznych, np. sąsiedzkich, w celu wzmocnienia tożsamości lokalnej oraz wzrostu społecznego zaufania. Dzięki współodpowiedzialności lokalnych społeczności możliwe jest uzyskanie bardziej skoncentrowanych i trwałych efektów.

3. Fundusz	Europejski Fundusz Społeczny – 28 960 000 EUR
4. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Podlaskiego

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 9.1	Rewitalizacja społeczna i kształtowanie kapitału społecznego
2. Cel/e szczegółowe/ działania/ poddziałania	Działanie 9.1	Wzrost partycypacji społecznej w realizacji lokalnych strategii rozwoju Znajomość specyfiki lokalnego rynku przez lokalną społeczność uzasadnia potrzebę szerokiej partycypacji w rozwoju lokalnym. Działania ukierunkowane na zwiększenie spójności społecznej

		<p>i rozwój lokalny wzmocnią realizację oddolnych inicjatyw. Narzędziem wyznaczającym kierunki realizacji będą Lokalne Strategie Rozwoju tworzone przy udziale społeczności lokalnych. Zaangażowanie lokalnych społeczności związanych z określonym obszarem w rozwiązywanie problemów społecznych mających wyraźny wymiar przestrzenny, wpływa na lepsze zdefiniowanie problemów obszaru i określenie sposobów ich rozwiązania. Mobilizacja potencjału na szczeblu lokalnym, wzmocnienie i ułatwienie rozwoju kierowanego przez lokalną społeczność z uwzględnieniem lokalnych potrzeb, jak również włączenie partnerów społecznych i gospodarczych do planowania i wdrażania lokalnych inicjatyw pozwoli na realizację działań, które w sposób komplementarny i zintegrowany odpowiadają na zidentyfikowany problem.</p> <p>Realizacja priorytetu będzie wzmocniała realizację celu postawionego w Osi VIII (PI 9d) w Działaniu 8.6 <i>Inwestycje na rzecz rozwoju lokalnego</i>, a wspólnym efektem skoordynowanych działań z obu funduszy: EFS i EFRR będzie konwergencją poziomu rozwoju społecznego wyrażona w zmniejszeniu wewnątrz-regionalnych dysproporcji LHDI.</p>
<p>3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego</p>	<p>Działanie 9.1</p>	<p>Typ projektu nr 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu - Liczba pracujących, łącznie z pracującymi na własny rachunek, po opuszczeniu programu <p>Typ projektu nr 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu - Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka po opuszczeniu programu <p>Typ projektu nr 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych ze EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej <p>Typ projektu nr 4: nie dotyczy</p> <p>Typ projektu nr 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych - Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu - Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych - Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu <p>Typ projektu nr 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu

		<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu <p>Typ projektu nr 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu <p>Typ projektu nr 8:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu <p>Typ projektu nr 9:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu <p>Typ projektu nr 10:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu <p>Typ projektu nr 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 9.1	<p>Typ projektu nr 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w

		<p>programie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie - Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie <p>Typ projektu nr 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 - Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie <p>Typ projektu nr 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie <p>Typ projektu nr 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej - Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie <p>Typ projektu nr 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych - Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie - Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie - Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie - Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie <p>Typ projektu nr 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie <p>Typ projektu nr 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie <p>Typ projektu nr 8:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie <p>Typ projektu nr 9:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem
--	--	--

		<p>społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie</p> <p>Typ projektu nr 10:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie <p>Typ projektu nr 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie
5. Typy projektów	Działanie 9.1	<p>Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, interwencja EFS realizowana w formule RLKS może zawierać unikatowy dla każdej LGD zestaw działań, jednak każdorazowo muszą one być poddane analizie pod kątem wpływu na realizację wskaźników założonych dla osi w RPOWP 2014-2020. Każda z LSR podejmująca interwencję właściwą dla EFS musi wykazać wpływ na realizację wskaźników RPOWP i SZOOP adekwatne do alokacji przewidzianej na daną interwencję. Poniżej przedstawiono typy projektów, które mogą być realizowane w ramach niniejszego działania z zasadami podziału interwencji pomiędzy oś główną dla danego celu tematycznego oraz oś wdrażaną w formule RLKS. Rozszerzenie interwencji poza poniższy katalog wymaga każdorazowo uzgodnienia z IZ. Wszystkie typy projektów muszą być realizowane zgodnie z ogólnymi zasadami określonymi w wytycznych horyzontalnych, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020 ; - Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020; - Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020. <p>1) Programy podnoszące aktywność i mobilność zawodową oraz zdolności do zatrudnienia grupy osób biernych zawodowo, obejmujące m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wsparcie psychologiczno-doradcze, - poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, - warsztaty oraz szkolenia, w tym z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy i ich praktycznego zastosowania, - staże, praktyki zawodowe. <p>2) Organizacja opieki nad dziećmi do lat 3 w formach pozainstytucjonalnych (opiekun dzienny).</p>

		<p>3) Bezwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej¹⁸⁵ obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – indywidualne doradztwo¹⁸⁶ w zakresie przygotowania biznesplanu, – dotację inwestycyjną¹⁸⁷, – wsparcie pomostowe: <ul style="list-style-type: none"> • finansowe przez okres 12 miesięcy (6 m-cy: do wysokości minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w roku ogłoszenia naboru na niezbędne wydatki związane z prowadzeniem bieżącej działalności gospodarczej – zgodnie z katalogiem wydatków; 6 m-cy: pokrycie opłat publiczno – prawnych); • specjalistyczne wsparcie towarzyszące¹⁸⁸ (indywidualne doradztwo w zakresie zasad przedsiębiorczości, prowadzenia własnego biznesu, doradztwo inwestycyjne, w zakresie podejmowania/wdrażania działań innowacyjnych) <p>4) Zapewnienie większej dostępności wysokiej jakości edukacji przedszkolnej w szczególności poprzez:</p> <p>4a) Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego wyłącznie dla dzieci z niepełnosprawnościami;</p> <p>4b) Dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności;</p> <p>4c) Rozszerzenie oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne w zakresie stwierdzonych deficytów u dzieci. Katalog dodatkowych zajęć dla dzieci obejmuje wyłącznie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zajęcia specjalistyczne, o których mowa w § 7 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym; – zajęcia w ramach wczesnego wspomagania rozwoju w rozumieniu ustawy o systemie oświaty; – zajęcia stymulujące rozwój psychoruchowy np. gimnastyka korekcyjna; – zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-
--	--	--

¹⁸⁵ Realizacja w ramach RLKS od II kw. 2017 r. (konkursy zamknięte czasowo), rekomendowane jako projekty „własne” LGD.

¹⁸⁶ Indywidualne doradztwo ma charakter fakultatywny i stanowi uzupełnienie podstawowej usługi, jaką jest dotacja inwestycyjna oraz wsparcie pomostowe.

¹⁸⁷ Maksymalna kwota dotacji dla jednego podmiotu nie może przekroczyć sześciokrotności przeciętnego wynagrodzenia w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 28 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Beneficjent ma obowiązek monitorowania prawidłowości wydatkowania środków na rozwój działalności gospodarczej przyznanych uczestnikowi projektu w okresie 12 miesięcy od dnia zarejestrowania działalności gospodarczej. Data rozpoczęcia działalności powinna być tożsama z datą jej zarejestrowania. Minimalny obowiązkowy okres prowadzenia działalności gospodarczej przez uczestnika projektu wynosi **12 miesięcy**.

¹⁸⁸ Specjalistyczne wsparcie towarzyszące ma charakter fakultatywny i stanowi uzupełnienie podstawowej usługi, jaką jest dotacja inwestycyjna oraz wsparcie pomostowe.

		<p>emocjonalne;</p> <p>Typ projektu 4c może być realizowany wyłącznie jako uzupełnienie działań wskazanych w typie projektu 4a lub 4b.</p> <p>4d) Doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego niezbędnych do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w zakresie współpracy nauczycieli z rodzicami, w tym radzenia sobie w sytuacjach trudnych (wyłącznie jako uzupełnienie działań wskazanych w typie projektu 4a lub 4b).</p> <p>4e) Wsparcie na rzecz kształtowania i rozwijania u dzieci kompetencji kluczowych (porozumiewania się w językach obcych, matematycznych, podstawowych kompetencji naukowo-technicznych, informatycznych) oraz właściwych postaw/umiejętności niezbędnych na rynku pracy (umiejętność uczenia się, kreatywność, innowacyjność, inicjatywność, przedsiębiorczość oraz praca zespołowa) w szczególności: realizacja projektów edukacyjnych w OWP¹⁸⁹, realizacja dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, realizacja zajęć rozwijających uzdolnienia, organizacja kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów, nawiązanie współpracy z otoczeniem zewnętrznym OWP w celu realizacji programów edukacyjnych.</p> <p>4f) Doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy (porozumiewania się w językach obcych, matematycznych, podstawowych kompetencji naukowo-technicznych, informatycznych) oraz właściwych postaw/umiejętności (umiejętność uczenia się, kreatywność, innowacyjność, inicjatywność, przedsiębiorczość oraz praca zespołowa) (wyłącznie jako uzupełnienie działań wskazanych w typie projektu 4e).</p> <p>5) Wsparcie małych szkół kształcenia ogólnego¹⁹⁰ na obszarach objętych realizacją LSR, w szczególności poprzez realizację następujących typów projektów:</p> <p>5a) Wsparcie na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych (porozumiewania się w językach obcych, matematycznych, podstawowych kompetencji naukowo-technicznych, informatycznych) niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (umiejętność uczenia się, kreatywność, innowacyjność, inicjatywność, przedsiębiorczość oraz praca zespołowa), w tym</p>
--	--	--

¹⁸⁹ OWP – ośrodek wychowania przedszkolnego – publiczny lub niepubliczny podmiot wymieniony w art. 14 ust. 3 oraz w art. 2 pkt 5 ustawy o systemie oświaty, z uwzględnieniem art. 5 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 827, z późn. zm.) oraz art. 12 ustawy z dnia 29 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r., poz. 35), w którym jest prowadzone wychowanie przedszkolne;

¹⁹⁰ Mała szkoła tj. do 100 uczniów wg stanu na dzień 1 września roku szkolnego trwającego na dzień ogłoszenia naboru. Rok szkolny rozumiany jest zgodnie z art. 63 Ustawy o systemie oświaty jako okres od 1 września do 31 sierpnia roku następnego.

		<p>w szczególności: realizacja projektów edukacyjnych, poprawa jakości usług świadczonych w ramach doradztwa edukacyjno-zawodowego, realizacja dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, realizacja zajęć rozwijających uzdolnienia, pomoc stypendialna</p> <p>5b) Doskonalenie umiejętności (w szczególności interpersonalnych i społecznych), kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli w zakresie stosowania metod i form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy (porozumiewania się w językach obcych, matematycznych, podstawowych kompetencji naukowo-technicznych, informatycznych) oraz niezbędnych na rynku pracy postaw/umiejętności (umiejętność uczenia się, kreatywność, innowacyjność, inicjatywność, przedsiębiorczość oraz praca zespołowa).</p> <p>5c) Kompleksowe programy tworzenia warunków w szkołach i placówkach systemu oświaty dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu w zakresie nauczania przedmiotów przyrodniczych i matematycznych obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyposażenie szkolnych pracowni w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych lub matematyki; – doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych lub matematyki, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu; – kształtowanie i rozwijanie kompetencji uczniów lub słuchaczy w zakresie przedmiotów przyrodniczych lub matematyki <p>5d) Wsparcie na rzecz zwiększenia wykorzystania TIK w szkołach i placówkach systemu oświaty poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej; – podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli wszystkich przedmiotów, w tym w zakresie korzystania z narzędzi TIK zakupionych do szkół lub placówek systemu oświaty oraz włączenie narzędzi TIK do nauczania przedmiotowego; – kształtowanie i rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy, w tym z uwzględnieniem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i wynikających z tego tytułu zagrożeń; – programy rozwijania kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy poprzez naukę programowania. <p>5e) Kompleksowe programy wspomagające szkołę lub placówkę systemu oświaty prowadzącą kształcenie ogólne w zakresie indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnością oraz wsparcie na rzecz ucznia młodszego, obejmujące w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – doposażenie szkół lub placówek systemu oświaty
--	--	--

		<p>w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania;</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego, rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów i efektywnego stosowania pomocy dydaktycznych w pracy; - wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach zajęć uzupełniających ofertę szkoły lub placówki systemu oświaty. <p>6) Programy aktywności lokalnej¹⁹¹ – wsparcie skierowane do środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności do lokalnych społeczności na obszarach zdegradowanych objętych rewitalizacją odbywające się z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji:¹⁹²</p> <ul style="list-style-type: none"> 6a) Instrumenty aktywnej integracji o charakterze społecznym, których celem jest przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności; 6b) Instrumenty aktywnej integracji o charakterze zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy; 6c) Instrumenty aktywnej integracji o charakterze edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia lub jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy (łącznie z działaniami w zakresie aktywizacji zawodowej); 6d) Instrumenty aktywnej integracji o charakterze zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.
--	--	---

¹⁹¹ Programy aktywności lokalnej realizowane w powiązaniu z lokalnymi programami pomocy społecznej. OPS i PCPR realizuje program aktywności lokalnej w formie lokalnego programu pomocy społecznej, o których mowa w art. 110 ust. 10 oraz art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

¹⁹² Usługi reintegracji społecznej i zawodowej realizowane przez CIS i KIS są uznawane za kompleksową usługę aktywnej integracji, obejmującą aktywną integrację społeczną i zawodową.

		<p>7) Usługi reintegracji społeczno-zawodowej skierowanej do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym świadczone przez CIS i KIS, w tym także¹⁹³:</p> <p>7a) Stworzenie nowych miejsc reintegracji społeczno-zawodowej w istniejących podmiotach, o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;</p> <p>7b) Utworzenie podmiotów o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym</p> <p>8) Usługi na rzecz wsparcia zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami w ramach ZAZ i WTZ poprzez¹⁹⁴:</p> <p>8a) Zwiększenie liczby osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w istniejących ZAZ oraz objęcie tych osób usługami aktywnej integracji; wsparcie osób z niepełnosprawnościami dotychczas zatrudnionych w ZAZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji ukierunkowaną na przygotowanie tych osób do podjęcia zatrudnienia poza ZAZ;</p> <p>8b) Wsparcie usługami aktywnej integracji nowych osób w istniejących WTZ; wsparcie dotychczasowych uczestników WTZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji¹⁹⁵.</p> <p>9) Wsparcie usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnych oraz usług asystenckich dla osób z niepełnosprawnościami¹⁹⁶ świadczonych w lokalnej społeczności, w szczególności poprzez¹⁹⁷:</p> <p>9a) Wsparcie dla tworzenia i funkcjonowania miejsc świadczenia usług opiekuńczych w formie stałych lub krótkookresowych miejsc pobytu dziennego lub stałych lub krótkookresowych miejsc pobytu całodobowego (o</p>
--	--	--

¹⁹³ Usługi reintegracji społecznej i zawodowej realizowane przez CIS i KIS są uznawane za kompleksową usługę aktywnej integracji, obejmującej aktywną integrację społeczną i zawodową. W ramach ścieżki reintegracji, obok usług aktywnej integracji, mogą być realizowane usługi społeczne, (w tym usługi asystenckie dla osób z niepełnosprawnościami) jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia indywidualizacji i kompleksowości wsparcia dla konkretnej osoby, rodziny, środowiska i przyczynia się do realizacji celów aktywnej integracji, przy czym wsparcie jest skoncentrowane na osobie i jej potrzebach, a nie na rozwijaniu usług

¹⁹⁴ W ramach ścieżki reintegracji, obok usług aktywnej integracji, mogą być realizowane usługi społeczne, (w tym usługi asystenckie dla osób z niepełnosprawnościami) jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia indywidualizacji i kompleksowości wsparcia dla konkretnej osoby, rodziny, środowiska i przyczynia się do realizacji celów aktywnej integracji, przy czym wsparcie jest skoncentrowane na osobie i jej potrzebach, a nie na rozwijaniu usług.

¹⁹⁵ Wsparcie powinno być ukierunkowaną na przygotowanie uczestników WTZ do podjęcia zatrudnienia i ich zatrudnienie: w ZAZ, na otwartym lub chronionym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej.

¹⁹⁶ Wsparcie jest adresowane w pierwszej kolejności do osób z niepełnosprawnościami i osób niesamodzielnych, których dochód nie przekracza 150% właściwego kryterium dochodowego (na osobę samotnie gospodarującą lub na osobę w rodzinie), o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Korzystanie z usług asystenckich lub opiekuńczych osobom niespełniającym kryterium dochodowego, o którym mowa powyżej mogą umożliwiać kryteria rekrutacji określone przez beneficjenta lub przez LGD i zaakceptowane przez IZ RPO, które uwzględniają w szczególności sytuację materialną osób niesamodzielnych oraz ich opiekunów faktycznych, rodzaj usług i specyfikę grupy docelowej. Decyzja o przyznaniu osobie niesamodzielną lub jej opiekunom usług asystenckich lub opiekuńczych jest poprzedzana każdorazowo indywidualną oceną sytuacji materialnej i życiowej (rodzinnej i zawodowej) danej osoby niesamodzielną oraz opiekunów faktycznych tej osoby. W przypadku osób niespełniających kryterium dochodowego, o którym mowa powyżej, istnieje również możliwość częściowej lub całkowitej odpłatności za usługi asystenckie lub opiekuńcze na zasadach określonych przez beneficjenta przez zasady dotychczas stosowanymi przez beneficjenta lub przez LGD i zaakceptowane przez IZ RPO. Zasady odpłatności uzależnione są w szczególności od sytuacji materialnej osób niesamodzielną i ich opiekunów faktycznych, rodzaju usługi i specyfiki grupy docelowej. Stosowanie odpłatności w projekcie musi być zaplanowane we wniosku o dofinansowanie, a odpłatności te stanowią wkład własny w projekcie.

¹⁹⁷ IZ RPO dopuszcza realizację typu 9) a) jako usługę społeczną w ramach RLKS jedynie w przypadku, gdy z dokonanej diagnozy problemów i potrzeb wynika, iż jest to bezwzględnie konieczne do zrealizowania w ramach danej lokalnej społeczności

		<p>ile stanowią formę usług świadczonych w lokalnej społeczności)¹⁹⁸;</p> <p>9b) Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹⁹⁹;</p> <p>9c) Świadczenie usług asystenckich dla osób z niepełnosprawnościami lub rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami.²⁰⁰</p> <p>9d) Inne usługi zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo osób z niepełnosprawnościami i osób niesamodzielnych (np. dowóz osób niesamodzielnych, dowożenie posiłków, sfinansowanie wypożyczenia sprzętu niezbędnego do opieki nad osobami niesamodzielnymi lub sprzętu zwiększającego samodzielność osób)²⁰¹;</p> <p>9e) Aktualizacja wiedzy i kompetencji pracowników i wolontariuszy instytucji pomocy i integracji społecznej (wyłącznie w powiązaniu z działaniami na rzecz osób niesamodzielnych).</p> <p>10) Działania skierowane do rodzin, w tym rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym:</p> <p>10a) Wsparcie dla tworzenia i funkcjonowania środowiskowych placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, m.in. ogniska wychowawcze i koła zainteresowań, świetlice środowiskowe, świetlice socjoterapeutyczne, kluby młodzieżowe organizujące zajęcia socjoterapeutyczne lub z programami socjoterapeutycznymi;</p> <p>10b) Wsparcie rodzin²⁰² w rozwoju i samodzielnym wypełnianiu funkcji społecznych przez wzmocnienie roli i funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny poprzez konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, poradnictwo rodzinne i poradnictwo rodzinne specjalistyczne, poradnictwo pedagogiczne, psychologiczne, terapia dla rodzin dotkniętych przemocą, mediacja, usługi dla rodzin z dziećmi, w tym</p>
--	--	---

¹⁹⁸ Wsparcie dla usług opiekuńczych prowadzi każdorazowo do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych w społeczności lokalnej oraz liczby osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej przez danego beneficjenta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o dofinansowanie projektu. Obowiązek zwiększania liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych oraz liczby osób objętych usługami nie dotyczy wsparcia dla usług opiekuńczych świadczonych przez opiekunów faktycznych

¹⁹⁹ W ramach działań wspierających opiekunów faktycznych w opiece nad osobami niesamodzielnymi możliwe jest kształcenie, w tym szkolenie i zajęcia praktyczne oraz wymiana doświadczeń dla opiekunów faktycznych, m.in. zwiększających ich umiejętności w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi, poradnictwo, w tym psychologiczne oraz pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne dla sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych, a także sfinansowanie usługi asystenckiej lub usługi opiekuńczej w celu umożliwienia opiekunom faktycznym funkcjonowania społecznego, zawodowego lub edukacyjnego.

²⁰⁰ Wsparcie usług asystenckich prowadzi każdorazowo do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług asystenckich w społeczności lokalnej oraz liczby osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej przez danego beneficjenta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o dofinansowanie projektu. IZ RPO umożliwi wsparcie w postaci usług asystenckich dla osób przebywających w opiece instytucjonalnej w celu ich przejścia do usług świadczonych w społeczności lokalnej. Wsparcie dla usług asystenckich odbywa się poprzez zwiększenie liczby asystentów funkcjonujących w ramach nowych podmiotów lub podmiotów istniejących, z zastrzeżeniem o którym mowa powyżej.

²⁰¹ Tego rodzaju działania realizowane są wyłącznie jako element kompleksowych projektów dotyczących usług asystenckich lub usług opiekuńczych i mogą być finansowane z EFS lub w ramach cross-finansingu w projekcie finansowanym z EFRR w zakresie Działania 8.6.

²⁰² W zakresie wskazanym w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

		<p>usługi opiekuńcze i specjalistyczne, pomoc prawna, grupy wsparcia lub grupy samopomocowe.</p> <p>11) Bieżąca działalność związana z realizacją strategii oraz działania animacyjne dotyczące LSR, w których funduszem wiodącym jest EFS.</p> <p>Typy projektów 1-5 mogą stanowić jedynie element uzupełniający i przypisana im alokacja przewidziana na poziomie LSR nie może przekraczać 40% alokacji EFS danego LSR (bez kosztów wynikających z typu 11).</p> <p>Z możliwości otrzymania wsparcia w ramach typów projektu 4, 5, 7, 8, 9a oraz 10a wyłączone są podmioty i osoby otrzymujące ten sam zakres wsparcia w odpowiednich działaniach w osiach głównych (decyduje tożsamość czasowa oraz tożsamość lokalizacji realizacji projektu).</p> <p>Z uwagi na konieczność zachowania linii demarkacyjnej pomiędzy działaniami/poddziałaniami w osiach głównych a Działaniem 9.1, warunkiem zakwalifikowania osoby jako uczestnika projektu jest złożenie oświadczenia o jednoczesnym niekorzystaniu z takich samych form wsparcia w ramach projektów realizowanych w osiach głównych.</p>
6. Typ beneficjenta	Działanie 9.1	<p>Lokalne Grupy Działania²⁰³ oraz inne podmioty z obszaru realizacji LSR lub realizujące projekty na obszarze LSR z wyłączeniem osób fizycznych.</p> <p>Forma prawna beneficjenta musi być zgodna z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz.U. 2015 poz. 2009).</p>
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 9.1	<p>Społeczność lokalna z obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują ona na obszarze danej LGD w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze danej LGD).</p> <p>Typ projektu 1-5 i 7-10: Ostatecznymi odbiorcami wsparcia w poszczególnych obszarach (jeśli dotyczy) są grupy docelowe wskazane w Osi priorytetowej II, III lub VII i jednocześnie z obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują ona na obszarze danej LGD w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze danej LGD).</p> <p>Typ projektu 6: Środowisko zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym²⁰⁴ z obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju (w przypadku osób fizycznych uczą się,</p>

²⁰³ Dotyczy operacji własnych LGD, projektów grantowych oraz projektów w ramach typu 11.

²⁰⁴ Zgodnie z definicją zawartą w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.

		<p>pracują lub zamieszkują ona na obszarze danej LGD w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze danej LGD).</p> <p>Typ projektu 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Społeczność lokalna z obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują ona na obszarze danej LGD w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze danej LGD); - Podmioty deklarujące/realizujące wsparcie na obszarze LSR; - Pracownicy Biura LGD, Członkowie organów stowarzyszenia LGD (zarząd lgd, organ kontroli wewnętrznej LGD, rada LGD).
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 9.1	Nie dotyczy
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 9.1	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 9.1	Region słabiej rozwinięty – 28 960 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 9.1	Realizacja działania 9.1 będzie wzmacniała realizację celu postawionego w Osi VIII (PI 9d) w Działaniu 8.6, a wspólnym efektem skoordynowanych działań z obu funduszy: EFS i EFRR będzie konwergencja poziomu rozwoju społecznego wyrażona w zmniejszeniu wewnątrzregionalnych dysproporcji LHDl. Wybór zintegrowanych i wielosektorowych lokalnych strategii rozwoju do realizacji pozwoli na skoordynowanie i uzyskanie spójności pomiędzy interwencją w ramach różnych funduszy oraz uzyskanie dodatkowych korzyści dla danego terytorium wynikających z efektu synergii. Koordynacja wsparcia z funduszy, w ramach których realizowany będzie RLKS (w tym EFS i EFRR) zostanie zapewniona poprzez dokonanie wyboru Lokalnych Grup Działania do realizacji Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) w oparciu o kryteria wyboru wspólne dla wszystkich funduszy przez Komisję do spraw wyboru Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność, w skład którego wchodzić będą przedstawiciele IZ RPOWP 2014-2020, instytucji wdrażających programy PROW 2014-2020 i PO RYBY 2014-2020.
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 9.1	Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 9.1	<p>W ramach RPOWP wsparciu podlegają operacje, o którym mowa w art. 35 ust.1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) operacje własne LGD – wsparcie może być udzielone pod warunkiem, że nikt inny uprawniony do wsparcia, w terminie 30 dni od dnia zamieszczenia przez LGD na jej stronie internetowej informacji o planowanej realizacji operacji własnej, nie zgłosił LGD zamiaru realizacji takiej operacji; 2) projekty grantowe – podmiotem odpowiedzialnym za wybór grantobiorców i udzielanie grantów jest LGD, będąca beneficjentem projektu grantowego (zgodnie z art. 14 ust. 5 ustawy RLKS); 3) pozostałe projekty realizowane przez podmioty inne niż LGD

		<p>– wybierane w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za ogłoszenie naboru jest LGD, po uzgodnieniu terminu jego ogłoszenia z Zarządem Województwa Podlaskiego.</p> <p>Wnioski składane bezpośrednio do LGD są oceniane w zakresie zgodności operacji z LSR przez organ decyzyjny LGD, do którego należy również wybór operacji i ustalenie kwoty wsparcia. Protest od decyzji organu decyzyjnego LGD wnoszony jest za pośrednictwem LGD, a rozpatrywany przez Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWP.</p> <p>Za weryfikację spełnienia warunków udzielenia wsparcia, a także przyjmowanie i rozpatrywanie protestów dotyczących tej oceny, odpowiedzialna jest IZ RPOWP.</p>
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 9.1	Nie dotyczy
15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Działanie 9.1	<p>Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>W przypadku projektów komplementarnych względem realizowanych w ramach Działania 8.6 (EFRR) przez tego samego beneficjenta, cross-financing wynosi 0%.</p>
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 9.1	<p>Wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych wraz z cross-financjowaniem nie może przekroczyć 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu, z wyłączeniem typu projektu nr 4 i 5, dla których dopuszcza się 30%.</p> <p>W przypadku projektów komplementarnych względem realizowanych w ramach Działania 8.6 (EFRR) przez tego samego beneficjenta, limit środków trwałych wynosi 0%.</p>
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 9.1	Nie dotyczy
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 9.1	Dofinansowanie przekazywane jest jako refundacja poniesionych i udokumentowanych wydatków kwalifikowalnych lub jako zaliczka na poczet przyszłych wydatków kwalifikowalnych. Możliwość udzielenia dofinansowania w formie zaliczki oraz stosowania uproszczonych form rozliczeń wydatków będzie rozpatrywana przez IZ. Przy określaniu zasad udzielania zaliczki oraz stosowania uproszczonych form IZ będzie kierowała się zapisami obowiązujących aktów prawnych i obowiązujących wytycznych.
19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 9.1	<p>Podstawa prawna przyznawania pomocy de minimis: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)</p> <p>(na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).</p>

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 9.1	95%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 9.1	95%
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 9.1	5%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 9.1	Nie dotyczy
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 9.1	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych: 500 000 PLN ²⁰⁵
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 9.1	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 9.1	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 9.1	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych	Działanie 9.1	Nie dotyczy

²⁰⁵ Nie dotyczy operacji własnych i projektów grantowych LGD, a także projektów w ramach typu nr 3.

odbiorców instrumentów finansowych		
------------------------------------	--	--

